

Segon diumenge després de Nadal
A_NAD_2_evng

TESTIMONI DE LA LLUM I LA PARAULA

El pròleg de l'evangeli de Joan és un text molt ric, molt elaborat teològicament i permet ser comentat des d'òptiques molt diverses. Es tracta d'un himne dedicat a Jesús, que el redactor del quart evangeli va introduir en la seva obra. El tema estrella és Jesús el Logos, la Paraula de Déu, preexistent i participant en la creació, que il·lumina una humanitat, que sovint el rebutja; aquest Logos pren forma humana i permet a la humanitat participar en la plenitud divina. Al voltant d'aquest tema principal hi ha altres detalls en el text, que també tenen el seu interès.

Dues vegades es fa menció de l'activitat i predicació de Joan Baptista, que en el text apareix anomenat simplement Joan, ja que no anomena mai Joan, deixeble de Jesús, el fill del Zebedeu. La primera, del verset 6 al 8, la més extensa, sorprèn per la sobtada irrupció entremig de l'himne, donat que desplaça l'atenció fins ara centrada en el Logos. És prou conegut com és de diferent l'evangeli de Joan respecte del de Marc, Mateu i Lluc, però uns punts de contacte hi ha entre tots quatre i aquest n'és un, la menció de la persona de Joan Baptista. A diferència de Mateu (Mt 11,9) i Lluc (Lc 7,20), que anomenen Joan profeta, l'evangeli de Joan li atribueix el qualificatiu de testimoni, màrtir. És un terme que ocupa un lloc rellevant en la ideologia del quart evangeli; les obres de Jesús donen testimoni del Pare i el Pare dona testimoni a favor de Jesús (Jn 5,36s); la gent dona testimoni de la resurrecció de Llätzer (12,17); l'Esperit dona testimoni de Jesús (15,26); Jesús ha vingut a donar testimoni de la veritat (18,37) i també dona testimoni el deixeble que ha vist el que s'ha esdevingut en Jesús i ho ha escrit a fi que el testimoni sigui digne de crèdit (21,24).

Joan dóna testimoni de la llum (7). El quart evangeli presenta la predicació de Joan diferent a la que mostren els sinòptics. Allà té un to més apocalíptic, angoixant, parla de la imminència del judici i de la immediata exigència de conversió. Aquí més imprecís es parla de la llum, però més profund, si es té en compte l'oposició constant entre llum i tenebra, que trobarem llegint la totalitat del text evangèlic.

La segona vegada que apareix Joan en el pròleg és per mostrar que Joan dóna testimoni de la Paraula que s'ha fet home (1,15). Les dues mencions de Joan es corresponen a dos temes presents en el pròleg, el tema de la llum (6-13) i el tema del Logos/Paraula (1-5 i 14-16). Joan és testimoni de la llum i de la Paraula que s'ha fet home. Llum i Paraula deixen de ser dues realitats atemporals i inabastables quan, pel testimoni de Joan, pot ser captada la seva presència en la història.

Hi ha una insistència en una mena de presentació negativa de Joan: "Em passa al davant" (1,15); "Jo no sóc el Messies" (20) "No sóc el profeta" (21); "Jo només batejo amb aigua" (26); "No sóc digne de deslligar-li" (27); "Abans que jo ell ja existia" (30). La intenció de l'autor del quart evangeli en presentar Joan d'aquesta manera pot ser la de ressaltar la prioritat de Jesús per damunt la persona de Joan. El llibre dels Fets dels apòstols dóna notícia de que a Efes perdura un grup que només coneixia el baptisme de Joan. Davant aquests grups, sense invalidar totalment la bondat de la seva predicació, calia deixar clara la superioritat de Jesús.